Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Projectnaam

Ons kenmerk
3398144

Uw kenmerk
2021Z09580

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 16 juli 2021
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over schadeclaims bij de politie

In antwoord op uw brief van 2 juni 2021 deel ik u mede dat de schriftelijke vragen van het lid Simons (BIJ1) over schadeclaims bij de politie worden beantwoord in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3398144

Antwoorden van de minister van Justitie en Veiligheid op schriftelijke vragen van het lid Simons (BIJ1) over schadeclaims bij de politie. (Ingezonden 2 juni 2021, 2021Z09580)

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel "Die regels staan niet op papier"?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Kunt u de uitspraak van een schadecoördinator van de politie bevestigen die stelt dat de regels voor het beoordelen van schadeclaims niet op papier zijn gesteld?

Antwoord 2
Die uitspraak kan ik niet bevestigen. Navraag bij de politie leert dat de schadecoördinator dat ook niet bedoeld heeft. Voor zover de vraagsteller doelt op de criteria voor de inhoudelijke beoordeling van een schadeclaim, geldt dat de politie daar geen eigen reglement voor heeft, omdat die criteria volgen uit de wet en de jurisprudentie. Voor zover de vraagsteller doelt op de procedure, geldt dat er een interne procesbeschrijving is voor de schadecoördinatoren.

Vraag 3
Bestaat er een uitvoeringsreglement waarin de procedure wordt beschreven waarmee de politie schadeclaims afhandelt? Zo ja, kunt u dat toesturen?

Antwoord 3
Er is een procesbeschrijving voor de schadebehandelaars waarin staat welke stappen er moeten worden genomen bij de behandeling van een claim. Uw Kamer treft deze procesbeschrijving bijgevoegd aan.
Het aansprakelijk stellen van de politie werkt hetzelfde als het aansprakelijk stellen van een willekeurige andere persoon of organisatie. De claimant stuurt een bericht naar de politie waarin staat dat hij of zij schade heeft geleden door een bepaald incident en dat hij of zij de politie aansprakelijk houdt voor die schade. De schadeafdeling van de politie geeft vervolgens een reactie waarin het standpunt van de politie staat. In veel gevallen is er geen discussie over het gebeurde en over de aansprakelijkheid. Dan wordt de aansprakelijkheid erkend. In andere gevallen hebben de claimant en de politie een verschillende lezing over het gebeuren, of stelt de politie zich op het standpunt dat zij niet aansprakelijk is, bijvoorbeeld omdat zij niet onrechtmatig heeft gehandeld. Het komt ook voor dat er discussie is over de hoogte van de schade. Als de politie en de claimant er onderling niet uitkomen, kan de claimant de zaak aan de rechter voorleggen.

Vraag 4
Bestaat er een uitvoeringsreglement waarin wordt beschreven hoe schadeclaims inhoudelijk beoordeeld worden? Zo ja, kunt u dat toesturen?

[1] Website Controle Alt Delete, 30 april 2021 (https://controlealtdelete.nl/blog/die-regels-staan-niet-op-papier)

Antwoord 4
Er is zoals gezegd een procesbeschrijving voor de schadebehandelaars waarin staat welke stappen er moeten worden genomen bij de behandeling van een claim. De schadeclaims worden daarbij beoordeeld aan de hand van wetgeving, andere regelgeving en jurisprudentie. De politie neemt diverse initiatieven om de schadecoördinatoren te informeren over relevante ontwikkelingen op hun vakgebied, bijvoorbeeld door een wekelijkse meeting waarin casussen en relevante ontwikkelingen worden besproken, maar ook door het geven van cursussen. Tevens is er een handreiking gemaakt waarin de belangrijkste regelgeving wordt uitgelegd en waarin voorbeeldcasus worden uitgewerkt.

Vraag 5
Bestaan er landelijke dan wel regionale beoordelingskaders die schadecoördinatoren gebruiken om schadeclaims te beoordelen? Zo ja, kunt u deze toesturen?

Antwoord 5
De politie heeft geen eigen beoordelingskader voor de inhoudelijke beoordeling van schadeclaims. De criteria voor de beoordeling van schadeclaims volgen uit de wet, overige rechtsregels en jurisprudentie. De politie is hieraan gebonden.

Vraag 6
Is de (on)rechtmatigheid van politieoptreden één van de redenen om een schadevergoeding wel of niet aan te bieden? Zo ja, hoe beoordeelt de afdeling schadeclaims van de politie de (on)rechtmatigheid van het politieoptreden en is hier rechterlijk toezicht op?

Antwoord 6
In de meeste gevallen is de onrechtmatigheid van het handelen of nalaten van de veroorzaker van schade de reden dat een schade moet worden vergoed. Dat geldt dus ook in het geval van de politie. In bepaalde gevallen kan een benadeelde ook bij rechtmatig politieoptreden aanspraak op compensatie van nadeel maken.
De schadeafdeling van de politie beoordeelt aan de hand van wet- en regelgeving en jurisprudentie of het handelen van de politie onrechtmatig was. Het resultaat van die beoordeling is geen onafhankelijk oordeel, maar het is het standpunt van één van de partijen, namelijk de politie. Als de claimant het daar niet mee eens is, dan kan die persoon de politie voor de rechter dagen. De rechter zal dan zijn oordeel geven over de standpunten van de partijen.

Vraag 7
Op welke manier is het toezicht op de juistheid van oordelen van de afdeling schadeclaims georganiseerd?

Antwoord 7
Het oordeel over de juistheid van de standpunten die de politie inneemt in reactie op schadeclaims, is voorbehouden aan de rechter. Toezicht op de juistheid van de ingenomen standpunten wordt intern uitgeoefend door de Expertise-unit schade. Zaken waarin discussie is, worden voorgelegd aan deze expertise-unit. De politie bekijkt op dit moment de mogelijkheden om periodiek een audit te laten uitvoeren.

Vraag 8
Waar kan een burger terecht die het niet eens is met het oordeel van de afdeling schadeclaims, gelet op het feit dat een burger die ontevreden is over het oordeel zich volgens de politie kan wenden tot de klachtencommissie, maar dat dit volgens de voorzitter van de landelijke vereniging voor klachtencommissies juist niet mogelijk is?

Antwoord 8
De burger kan zich tot de rechter wenden als hij of zij het niet eens is met het standpunt van de politie. De klachtenprocedure is hiervoor niet de aangewezen weg, omdat het oordeel in de klachtenprocedure niet gericht is op rechtsgevolg. Bovendien is de politie niet verplicht om een klacht in behandeling te nemen over een gedraging die door het instellen van een procedure aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een bestuursrechter onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest (art. 9:8 lid 1 sub e Awb).

Vraag 9
Bent u bekend met het bericht "Rotterdamse agent slaat jongen (17) vol in gezicht, biedt excuses aan"?[2]

Antwoord 9
Ja.

Vraag 10
Als vast zou komen te staan dat hier inderdaad sprake was van buitenproportioneel geweld, zoals de politie al aangaf tegen de NOS, zou deze jongen dan een schadevergoeding tegemoet kunnen zien?

Vraag 11
Zo ja, hoe hoog zou de schadevergoeding kunnen zijn waarop hij kan rekenen?

Antwoorden 10 en 11
Ik kan mij als minister niet uitlaten over individuele gevallen. Ik verwijs u hiervoor tevens naar de beantwoording van de Kamervragen die op 15 juni jl. door u zijn gesteld.[3]

Vraag 12
Wat is het beleid van de politie waar het gaat om schadeclaims als gevolg van politiegeweld?

Antwoord 12
Er is geen sprake van specifiek beleid ten aanzien van schadeclaims die voortvloeien uit politiegeweld. Bij alle claims geldt dat zorgvuldig moet worden gekeken van welke feiten moet worden uitgegaan.

Vraag 13
Kunt u toezeggen dat het jaarverslag van 2021, in tegenstelling tot het recente jaarverslag van de politie over 2020[4], wel inzicht geeft in de ingediende, toegekende en afgewezen schadeclaims?

Vraag 14
Kunt u toezeggen dat de politie in het volgende jaarverslag ook inzicht biedt in de ingediende, toegekende en afgewezen schadeclaims op eenheidsniveau?

---

[2] Website NOS, 6 mei 2021 (https://nos.nl/artikel/2379651-rotterdamse-agent-slaat-jongen-17-vol-in-gezichtbiedt-excuses-aan?)
[3] Aanhangsel Handelingen II, 2021, nr. 3224
[4] Website politie (https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/onderwerpen/jaarverantwoording/2020/jaarverantwoording-politie-2020-inclusief-accountantsverklaring)

Antwoorden 13 en 14
Nee, de politie-administratie ondersteunt dit niet. Schades worden geregistreerd op het jaar van binnenkomst. Uitgekeerde bedragen worden in dat systeem genoteerd, ook als uitbetaling in een ander jaar plaatsvindt. Het jaarverslag is echter gebaseerd op de financiële administratie. De uitkeringen volgens het jaarverslag kunnen betrekking hebben op schades die in eerdere jaren zijn geclaimd. Daarnaast is in een aantal gevallen de afhandeling van schades belegd bij een externe partij (bijvoorbeeld de stichting VSSA, die de schades afhandelt van het schietincident in Alphen aan den Rijn in 2011). Ook wordt een deel van de schades uitbetaald door de aansprakelijkheidsverzekeraar. Het is daarom niet mogelijk om een adequaat, volledig overzicht te geven van alle ingediende schades in een bepaald jaar, gekoppeld aan de gedane schade-uitkeringen op die schades in dat jaar (zie ook antwoord op vraag 16).

Vraag 15
Hoeveel schadeclaims zijn er ingediend in 2020, en welk percentage van deze schadeclaims is toegekend?

Antwoord 15
In 2020 ontving de politie 3024 schadeclaims van derden.[5] 2319 schadeclaims zijn inmiddels afgehandeld. In 334 gevallen werd de claim doorgestuurd naar een andere instantie, bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie. 212 zaken werden gesloten omdat de claimant niet meer reageerde. De resterende 1773 gevallen werden door de politie of haar verzekeraar afgehandeld. In 899 gevallen (50,7%) werd een schadevergoeding betaald door de politie of haar verzekeraar. In 767 gevallen (43,3%) werd de aansprakelijkheid afgewezen. De afdoening van 107 zaken (6%) werd niet vastgelegd. In een beperkt zaken aantal waarin de aansprakelijkheid werd afgewezen, werd uiteindelijk toch een bedrag uitbetaald.

Vraag 16
Kunt u de Kamer een overzicht toesturen van de toegekende schadeclaims in 2020 dat inzicht biedt in het incident waarvoor schadevergoeding gevraagd wordt en in de hoogte van de vergoeding, zodat de Kamer een beeld kan krijgen van welke vergoedingen gegeven worden bij welk type schade?

Antwoord 16
Het toesturen van een overzicht dat een gedetailleerd inzicht biedt in het incident waarvoor schadevergoeding wordt gevraagd, is niet mogelijk. Bij de registratie van de schadeclaims wordt weliswaar een beschrijving van het incident vastgelegd, maar aan de hand van die beschrijving zou – ook zonder verdere persoonsgegevens – in bepaalde gevallen kunnen worden herleid om welk geval het gaat. Wel kunnen de schadeclaims worden uitgesplitst naar schadeoorzaak en kan worden aangegeven welke bedragen in verband met claims met die schadeoorzaak zijn uitgekeerd. Het overzicht treft u hieronder aan.

Hieraan kan ik nog toevoegen dat het totale bedrag dat jaarlijks door de politie aan schadevergoedingen aan derden wordt uitgekeerd, in de regel hoger is dan het bedrag van €1.137.274 dat in de onderstaande tabel is opgenomen. De onderstaande tabel is afkomstig uit de schaderegistratie over het jaar 2020. Zaken worden daarin geregistreerd op het jaar van binnenkomst. Uitgekeerde bedragen worden in dat systeem genoteerd bij een in een bepaald jaar geregistreerde zaak, ook als de daadwerkelijke betaling in een later jaar wordt

[5] Schadeclaims die door medewerkers werden ingediend, zijn hierin niet begrepen. Claims in verband met het schietincident Alphen aan den Rijn zijn hierin ook niet meegenomen, omdat de afwikkeling hiervan elders is belegd.

plaatsvindt. Aangezien nog niet alle zaken die in 2020 zijn binnengekomen, zijn afgewikkeld, zal het totale bedrag nog stijgen.

De financiële administratie biedt een beter beeld van het totale bedrag dat de politie jaarlijks aan schadevergoedingen aan derden betaalt. In dat systeem worden de betalingen geregistreerd in het jaar dat ze worden gedaan. In 2020 werd er €1.717.019 aan schadevergoedingen aan derden betaald.[6] [7]

Som van Uitgekeerd bedrag	Eenheid												
schadeoorzaak	01 NN	02 ON	03 MD	04 NH	05 AD	06 DH	07 RD	08 ZWB	09 OB	10 LB	11 EU		Eindtotaal
	-	-	-	-	851	-	-	349	-	-	-	-	1.200
aanhouding onrechtmatig	-	1.032	845	750	3.930	6.690	927	105	1.514				15.793
aanhouding schade/letsel derden	9.233	12.136	50	3.245	5.150	3.431	12.302	1.666	850	292			48.354
aanhouding schade/letsel verdachte	2.622	5.519	100	1.263	1.847	2.700	3.630	844	90	14.870			33.485
aanrijding	211	-	0	745	3.056	1.001	-		1.158	5.025			11.195
binnentreden hulpverlening	13.860	17.966	27.091	10.110	18.130	32.785	41.547	5.547	4.513	8.310	5.750		185.608
binnentreden schade aan derden	12.807	7.035	5.882	15.935	770	5.642	10.329	4.849	670	6.899			70.819
binnentreding aanhouding	33.500	9.546	9.549	5.189	7.480	3.540	8.382	3.261	3.922	6.288	-		90.658
binnentreding brand		-					1.221			-			1.221
binnentreding doorzoeking	13.967	6.763	2.871	6.964	2.983	8.270	26.210	22.023	9.694	8.374			108.118
binnentreding hennepkwekerij	9.245	21.465	145	7.916	562	1.546	2.435	3.100	974	6.098			53.486
binnentreding overig	3.154	790		303	1.918	3.449	1.496	1.231	5.380	2.468			20.189
binnentreding verkeerde woning	597	1.909		830	2.057	-	13.382		994				19.769
binnentreding waterlekkage	2.000	-			-		1.089			-			3.089
bromfietscontrole	-	305	878	394	336	1.243	-	-	276	94			3.525
fouillering	617	54	100	-	1.136	999	834				-		3.739
inbeslagname	7.212	25.847	9.076	2.862	13.081	23.375	9.417	10.193	11.694	13.241			125.998
overig	10.154	37.797	9.244	6.469	75.629	34.833	15.983	12.012	45.685	17.201	200		265.208
schade door politiehond		661	1.000	150			939	-	-	248			2.998
schade door politiepaard	211	-		-	514	52.241	3.734						56.700
tegenspel		80	500		804	-		465	-				1.849
transportschade	3.979		150		-	957	402	450					5.937
zaakwaarneming	-	60	2.399	3.495	884	-	238			1.260	-		8.335
Eindtotaal	123.369	148.966	69.880	66.620	141.118	182.700	154.498	66.096	87.414	90.666	5.950	-	1.137.274

[6] Bedragen die werden betaald in verband met het schietincident in Alphen aan den Rijn in 2011 zijn hierin niet meegenomen, omdat de afwikkeling hiervan is belegd bij een externe stichting. Informatie over de bedragen die door de Stichting VSSA zijn uitgekeerd, is terug te vinden op www.stichtingvssa.nl

[7] Bedragen die werden uitbetaald door de aansprakelijkheidsverzekeraar van de politie, zijn niet in dit bedrag opgenomen.